

Protokół

z XIV. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Polski, które odbyło się 29 października 2003 roku w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1.).

Obrady prowadził dr Maksymilian Skotnicki, przewodniczący Komisji, według następującego porządku:

1. Zagajenie
2. Omówienie formy współpracy Komisji z Polskim Komitetem Normalizacyjnym
3. Dokończenie omawiania wykazu nazw geograficznych dotyczących Bliskiego Wschodu (Egipt, Sudan, Izrael, Palestyna)
4. Informacja o 17. posiedzeniu Sekcji Regionalnej UNGEGN (Praga, 23-26 września 2003 r.)
5. Wolne wnioski

Ad. 1. Posiedzenie otworzył Przewodniczący Komisji M. Skotnicki. Następnie omówiono uwagi zgłoszone do protokołu z XIII. posiedzenia Komisji. S. Kacieszchenko zwróciła uwagę na błąd w zapisie egzonimu – powinno być *Łamana Piramida Snofru*, a nie jak błędnie zapisano w protokole *Łamana Piramida Snorfu*. Komisja postanowiła wprowadzić tę poprawkę. S. Kacieszchenko poinformowała również, że Komisja błędnie przyjęła egzonim *Dystrykt Federalny* dla jednostki administracyjnej w Argentynie, gdyż jednostka zwana *Districto Federal* zmieniła jakiś czas temu nazwę na *Ciudad Autonoma de Buenos Aires* (w skrócie *Ciudad de Buenos Aires*). Komisja zgodziła się z tą uwagą i postanowiła przez aklamację wykreślić wzmiankę o przyjęciu egzonimu *Dystrykt Federalny* z protokołu z XIII. posiedzenia.

M. Zych miał wątpliwość co do zasadności przyjęcia egzonimu *Nilometr* (oraz wariantowego *Nilomierz*). Wg niego nazwa ta nie jest nazwą własną, tylko nazwą określającą rodzaj budowli-urządzenia, które w Egipcie zachowało się w kilku egzemplarzach. Po wyjaśnieniach J. Daneckiego, że nazwę tę używa się bardzo często jako nazwę własną budowli w Kairze, postanowiono, aby w protokole podać informację, że egzonim odnosi się do budowli kairskiej.

Po wprowadzeniu powyższych poprawek i uzupełnień protokół z XIII. posiedzenia Komisji przyjęto przez aklamację.

Ad. 2. Z powodu nieobecności przedstawicielki Polskiego Komitetu Normalizacyjnego postanowiono nie omawiać tego punktu.

Ad. 3. Omawianie wykazu nazw z obszaru Bliskiego Wschodu rozpoczęto od Sudanu. Dyskusję spowodowała propozycja M. Zycha, aby wprowadzić szereg egzonimów od nazw jednostek administracyjnych tego kraju (*Morze Czerwone, Nil Biały, Nil Błękitny, Nil Górski, Darfur Południowy, Kordofan Południowy, Ekwatoria Zachodnia, Darfur Zachodni, Kordofan Zachodni, Nil, Darfur Północny, Kordofan Północny i Ekwatoria Wschodnia*). Pojawiły się wątpliwości, czy sensowne jest tworzenie egzonimów wszędzie tam, gdzie można przetłumaczyć nazwę oryginalną. D. Kalisiewicz sprzeciwiał się tworzeniu egzonimów, gdy nazwy jednostek pochodzą od nazw wód. Ostatecznie głosowano wprowadzenie następujących nowych egzonimów dla jednostek podziału administracyjnego: *Darfur Południowy, Kordofan Południowy, Ekwatoria Zachodnia, Darfur Zachodni, Kordofan Zachodni, Darfur Północny, Kordofan Północny i Ekwatoria Wschodnia*. Komisja postanowiła wprowadzić te egzonimy przy 9 głosach za, 1 przeciw i 4 wstrzymujących się.

Następnie Komisja postanowiła:

- wprowadzić egzonim *Stara Dongola* dla ruin (jednogłośnie)
- wprowadzić egzonim *Kordofan* dla wyżyny (jednogłośnie)
- skasować egzonim *Kotlina Białego Nilu* pozostawiając jednocześnie drugi, dotychczas wariantowy egzonim *Kotlina Nilu Białego* (11 za, 3 przeciw)
- wprowadzić egzonim *Ekwatoria* dla regionu (5 za, 2 przeciw, 7 wstrzymało się)
- wprowadzić egzonim *Faras* (15 za, 0 przeciw, 2 wstrzymało się)

W dalszej części kontynuowano, rozpoczęte na poprzednim posiedzeniu, omawianie nazw z obszaru Egiptu. Na początku postanowiono wprowadzić egzonimy *Port Zachodni* i *Port Wschodni* dla dwóch obiektów w Aleksandrii (10 za, 0 przeciw, 5 wstrzymało się). Dużą dyskusję wywoła kwestia czy *Pustynia Libijska* i *Pustynia Zachodnia* to dwie nazwy odnoszące się do jednej pustyni, czy też do dwóch pustyni. B. Zagórski twierdził, że w Egipcie nazwy te (po arabsku *As-Sahra al-Libijja* oraz *As-Sahra al-Gharbijja*) używane są wymiennie, M. Skotnicki uważał, że w polskiej geografii nazwy te funkcjonują dla dwóch pustyni – jednej leżącej bliżej Nilu oraz drugiej ciągnącej się od zachodniego Egiptu po terytorium Libii. Ponieważ Komisji nie udało się jednoznacznie wykazać, który z poglądów jest słuszny, postanowiono rozstrzygnięcie tego problemu przełożyć na następne posiedzenie. Do tego czasu Przewodniczący ma wyjaśnić jak nazwy te używane są w polskich encyklopediach i na mapach.

Następnie dyskutowano czy skasować egzonim *Pustynia Wschodnia* jako wariantowy do nazwy *Pustynia Arabska*. Za pozostawieniem tej nazwy było 10 osób, 3 przeciw, 2 wstrzymały się od głosu.

Następnie Komisja postanowiła nie wprowadzać egzonimu *Środkowy Egipt* (2 za wprowadzeniem, 8 przeciw, 3 wstrzymały się), wprowadzić egzonim *Nowa Dolina* dla regionu geograficznego (12 za, 0 przeciw, 3 wstrzymało się). Na koniec omawiania nazw z obszaru Egiptu Komisja postanowiła skasować przyjęty na poprzednim posiedzeniu egzonim dla jednostki administracyjnej *Morze Czerwone* (9 osób za skasowaniem, 1 przeciw, 5 wstrzymało się).

W związku ze zmianami, jakie zaszły w niektórych oryginalnych nazwach zawartych w przygotowywanym do druku wykazie „Nazwy państw świata, ich stolic i mieszkańców”, Komisja postanowiła zmienić egzonim *Wyspa Świętego Pawła* dla jednostki administracyjnej Francuskich Terytoriów Południowych i Antarktycznych. Z trzech zaproponowanych nazw: *Wyspa Świętego Pawła i Amsterdam*, *Wyspy Świętego Pawła i Amsterdam* oraz *Święty Paweł i Amsterdam* postanowiono w głosowaniu wybrać tę ostatnią (za pierwszą propozycją był 1 głos, za drugą również 1, za trzecią 9 głosów, a 2 osoby wstrzymały się od głosu). Jednocześnie stwierdzono, że egzonim *Wyspa Świętego Pawła* pozostaje w użyciu dla wyspy wchodzącej w skład omawianej jednostki administracyjnej.

Następnie jednogłośnie postanowiono wprowadzić egzonim *Czukotka* jako skróconą formę nazwy *Czukocki Obwód Autonomiczny*. Nie zdecydowano się na wprowadzenie nazwy skróconej dla *Ewenkijskiego Okręgu Autonomicznego*. Za nazwą *Ewenkia* głosowała 1 osoba, 6 było przeciw, a 7 wstrzymało się, natomiast za nazwą *Ewencja* głosowały 3 osoby, 7 było przeciw, a 4 wstrzymały się. W głosowaniu 11 głosami za przy braku głosów przeciw i 3 wstrzymujących się wprowadzono egzonim *Koriacka* jako skróconą formę nazwy *Koriacki Okręg Autonomiczny*.

W uzupełnieniu omawianego na zeszłym posiedzeniu wykazu nazw z obszaru Ameryki Południowej postanowiono skasować egzonimy *Andy Patagońskie* i *Andy Południowochilijskie* pozostawiając jednocześnie trzecią formę nazwy tych gór – *Kordyliera Patagońska* (13 za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się). Postanowiono również skasować egzonim *Archipelag Królowej Adelajdy* (13 za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się) pozostawiając drugą z dotychczas używanych nazw *Wyspy Królowej Adelajdy*. Jednogłośnie wprowadzono egzonim *Atakama* dla jednostki administracyjnej w Chile.

Ze względu na zmianę oficjalnej nazwy państwa Komisja jednogłośnie postanowiła zmienić nazwę *Republika Rwandyjska* na *Republika Rwandy*.

Przed omawianiem nazw z kolejnego obszaru – Palestyny, Przewodniczący poddał pod dyskusję zgłoszoną propozycję nie uwzględniania budowli miejskich nawet wtedy, kiedy mają

one egzonimy. Propozycja ta podyktowana była tym, że w przypadku niektórych miast mogą istnieć dziesiątki polskich nazw budynków, ulic itp. W czasie dyskusji przeważyły jednak poglądy, aby postępować z tymi obiektami tak jak dotychczas (czyli, że wybór jakie budowle miejskie wymienić w wykazie pozostawiony zostanie autorowi, a jedynym ograniczeniem jest to, że mogą być podane tylko te budowle które posiadają polskie egzonimy, lub dla których autor proponuje wprowadzenie egzonimu). 10 osób głosowało za odrzuceniem propozycji, 4 przeciw.

Kolejnym problemem było ustalenie w jakim wykazie należy zamieścić nazwy z obszaru Jerozolimy. Komisja wstępnie ustaliła, że będą oddzielne wykazy dla Izraela i Palestyny, a granicę między nimi przyjmie się na linii zawieszenia ognia jaka obowiązywała przed rokiem 1967 pomiędzy Izraelem a Egiptem i Jordanią (ówczesnymi administratorami dzisiejszej Palestyny). Problem pojawił się w Jerozolimie, która została podzielona tą linią na dwie części, a na granicy ustanowiono dodatkowo tzw. „no man lands”, czyli obszary poza terytorium któregokolwiek z państw. M. Zych zaproponował, aby cały obszar Jerozolimy umieścić zarówno w wykazie Izraela (tam podane byłyby nazwy hebrajskie) oraz Palestyny (z nazewnictwem po arabsku). W trakcie dyskusji postanowiono jednak (przez aklamację) aby wyjątkowo wydzielić Jerozolimę jako oddzielne terytorium. Nazwy szczególne z obszaru Jerozolimy zatem nie będą wymienione ani w wykazie Izraela, ani w wykazie Palestyny - tylko w oddzielnym wykazie Jerozolimy. Wszystkie obiekty w tym wykazie będą miały podaną nazwę arabską i hebrajską, oraz, o ile taki istnieje, polski egzonim. Natomiast zarówno w wykazie Izraela, jak i Palestyny zamieszczone będzie samo miasto Jerozolima (odpowiednio z nazwą hebrajską lub arabską) oraz przypis, że nazwy z obszaru Jerozolimy należy szukać w oddzielnym wykazie.

Omawiając wykaz nazw Palestyny Komisja postanowiła:

- skasować nazwę *Betania* dla miasta (8 za),
- skasować nazwę *Nablus* dla miasta (10 za),
- skasować nazwę *Sychem* dla miasta (12 za),
- dodać egzonimy następujących miejsc szczególnych: *Droga Krzyżowa*, *Golgota* wraz egzonimem wariantowym *Kalwaria*, *Grób Jozuego*, *Grób Racheli*, *Klasztor Czterdziestu Dni*, *Kopuła na Skale*, *Latrun*, *Miasto Dawida*, *Najodleglejszy Meczet*, *Ogród Oliwny*, *Stajnie Salomona*, *Ściana Płaczu*, *Wzgórze Świątynne*, *Bazylika Narodzenia Pańskiego*, *Klasztor Kuszenia*, *Klasztor Świętego Jerzego*, *Grób Patriarchów*, *Dzielnica Chrześcijańska*, *Dzielnica Ormiańska*, *Dzielnica Muzułmańska*, *Dzielnica Żydowska*, *Brama Damasceńska*, *Brama Syjońska*, *Brama Jafy*, *Wieża Dawida*, *Bazylika Grobu Świętego*, *Grobowiec Króla Dawida* (8 za, 2 przeciw, 2 wstrzymało się),

- wprowadzono egzonim *Dolina Jezreel*. W głosowaniu były trzy warianty *Dolina Ezdrelon* wraz z egzonimem wariantowym *Dolina Jezreel* (4 głosy za), *Dolina Ezdrelon* (0 głosów za), *Dolina Jezreel* (5 głosów za),
- postanowiono nie wprowadzać nazw *Ziemia Obiecana* i *Ziemia Święta* (1 za wprowadzeniem tych nazw, 9 przeciw, 2 wstrzymały się), gdyż uznano, że nie są to nazwy geograficzne
- wprowadzono egzonim *Żyzny Półksiężyc* (11 za, 1 wstrzymał się)
- postanowiono nie wprowadzać nazwy *Palestyna* dla regionu (4 za wprowadzeniem nazwy, 6 przeciw, 2 wstrzymało się),
- postanowiono wprowadzić nazwy *Góra Ebal*, *Góra Gerizim* wraz z egzonimem wariantowym *Góra Garizim*, *Góra Gilboa*, *Góry Judzkie*, *Góra Kuszenia*, *Wzgórze Ofel*, *Góra Skopus*, *Góra Syjon*, *Góra Zgorszenia* (9 za, 1 przeciw, 0 wstrzymało się). Jednocześnie A. Markowski zobowiązał się wyjaśnić na forum Rady Języka Polskiego czy dopuszczalne jest pisanie terminu rodzajowego wielką literą w przypadku gdy nazwa geograficzna złożona jest z terminu rodzajowego i nazwy własnej w mianowniku, i ta nazwa geograficzna zawsze używana jest w formie z obydwoma członami.
- postanowiono wprowadzić egzonimy *Dolina Cedronu* i *Hinnom* dla dolin (9 za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się),
- postanowiono wprowadzić egzonimy: *Źródło Świętego Filipa*, *Gihon*, *Studnia Jakuba*, *Sadzawka Owcza*, *Sadzawka Salomona*, *Sadzawka Siloe*, *Tyropeon* dla studni, źródeł i sadzawek (5 za, 3 przeciw, 2 wstrzymały się),
- postanowiono skasować egzonim *Pustynia Judejska* (4 za, 4 przeciw, 2 wstrzymało się – zdecydował głos Przewodniczącego) oraz dodać egzonim *Pustynia Judzka* (9 za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się).

Ad. 4.

Z powodu braku czasu nie rozpatrzono punktu 4 i 5 porządku obrad.

Protokółował:

mgr Maciej Zych

Sekretarz Komisji
mgr Izabella Krauze-Tomczyk

Przewodniczący Komisji
dr Maksymilian Skotnicki